

איסור על יהודים רפורמיים להתפלל ליד הכותל * משכורות לחיילי צה"ל * הקמת חיק ארצי לכבאות * בקבוקי פלסטיק בבתי קולנוע * השערוריה בחופי הרחצה

מס' 4 בין הסטודנטים

דוח: תוכנית אל-געברי להקמת מדינה פלסטינית.

בשאלתה אחרת יזמנו חקיקת חוק ש' יאסור על מיוזגים בבתי-קולנוע למכור בקי בוקיזוכות, שגילגולם על הריצפה מפריע להצגה, והחלפתם במיכלי-פלסטיק.

בעת מתן התשובה לשאלות קודמות, היו לנו כמה ויכוחים מאולתרים מעניינים. אחרי שהשר גלילי התנצל, בתשובה לשאל-תנו, על כך שלא הראו את פני משה דיין בשידור-הטלוויזיה של יום-העצמאות, ניסה לתרץ מדוע הוזמנו אנשי א"י השלמה — וכיניהם פאשיסטים ידועים — להופיע מעל במות-ההסברה הממשלתית באותו יום, ולא הוזמנה אף לא אישיות אחת הידועה כמתנגדת לסיפוח או כדוגלת ברעיון המדינה ה-פלסטינית. אחרי שהשר כרמל הבטיח, בתשובה ל-

פיקוד ארצי ומפקד ארצי, בדומה לצה"ל דלמשטרה.

משכורות החיילים

וכן מאליה שהנשיאות שללה את דחי פות הצעותינו לסדר-היום בנוגע לצורך להעלות מייד את משכורות חיילי צה"ל. הגשנו בינתיים שורה של הצעות דחופות חדשות. בין השאר: האיסור שהוטל על ה-יהודים הרפורמיים להתפלל ליד הכותל ו-רעייית המשכנתאות הצמודות.

השאלות שהגשנו נעו, בין השאר, ל-נושאים הבאים: אישור הממשלה להקמת ישיבה בחברון; אורך חופי-הרחצה וסידורי-ההגיינה בהם; שערוריית הרחצה בבתי-ים; תוכנית אלון; הצהרת אבא אבן על הגבוי-לות; הנסיגה מן האי סנפיר; תוכנית-השלום של משה דיין; שיחרור המשכנתאות מצמי-

סגן יו"ר הכנסת, שמחקה פסוקים מנאומו מתוך הפרוטוקול.

פינו מייד לוועדת-הפירושים: "לפ" תק-נות הכנסת, אין ליו"ר שום סמכות למחוק פסוקים כאלה, או פסוקים כלשהם, שאינם נוגעים לביטחון-המדינה. אין היו"ר אחראי לסיגנאו של הנואם, ובחודאי לא לסיגנאו של הוגה-הדעות ממדרגה ראשונה, מדען ואישורח, כמו הפרופסור ליבוביץ."

הפסוקים שלנו החזרו לפרוטוקול של ה-כנסת.

את תפקידנו היסודי — ללחום באינטרסים מושרשים ולהטיף למודרניזציה של המדינה — מילאנו בחיכות על חוקי-הכבאות החדש, תבענו לחסל את כל שרותי-הכבאים ה-מקומיים, הכפופים לרשויות המקומיות ה-כושלות — ולהקים חילי-כבאים ארצי, תחת

כד מעשינו המגוונים בשבוע-שבע, לא עורר אף אחד תשומת-לב כה רבה בכנסת כמו ידועה שהופיעה בדורבן, עיתון הסטודנטים המסונף לידעות אחרונות. מיש-אל מדעי שנערך על-ידו בכל האוניברסיטאות בארץ, ושהקיף מידעם מייצג של ציבור הסטודנטים, הוכיח כי תנועת העולם הזה — כוח חדש עומדת עתה במקום הרבועי בקרב האינטליגנציה הצעירה בארץ.

ניצחון בפרוטוקול

ב עוד ששני נאומינו העקרוניים על משרד-הדתות ומשרד-המשפטים (ראה מ'טגרות) עמדו במרכז פעולתנו באותו שבוע, נאלצנו להקדיש זמן רב לריבוי-די-רים חריף עם נשיאת-הכנסת, בעיקבות פעולתה השרירותית של ח"כ דבורה נצר,

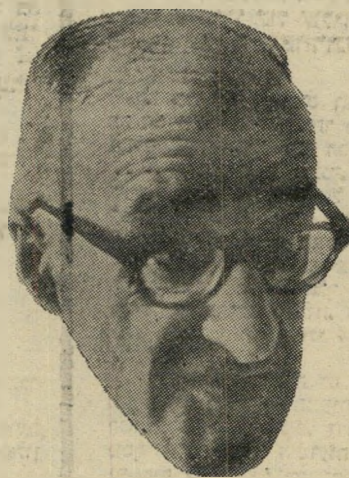
והו הנאום שגדם לשערורייה מעל הדוכן, לחקיקת קטעים ון הפרוטוקול ולהחרת הקטעים על כי החלטת הנשיאות

"פילגש מוחזקת של השלטון!"

הממונה מטעם רשות חילונית, ופועלת לפי חוקי רשות חילונית. זאת אומרת שאין לה שום סמכות דתית. זה הוכח במינוי הרב גורן, ככהונתו כרב צבאי ראשי הוכח שאינו ראוי לדבר מה שהוא חושב, לפי דעת התורה, אלא רק מה שהממונים עליו אישרו. הוא קצין בצבא, ועומד לפקודת קצינים בצבא — ולכן הוא פסול מלהופיע כנציג התורה. הוא נציג הפיקוד. גם כרב ראשי בתל-אביב הרב גורן הוא פקיד-ממשלה, שמונה על-ידי רשות חילונית. המדינה קבעה מי יבחר בו. לכן, לגבי הנשואין, אין בתי-דין דתיים. יש בתי-דין חילוניים. דת ישראל האמתית ניצבת מול מדינת-ישראל. היא איננה חלק מן המימסד של מדינת-ישראל החילונית.

„הפרוסטיטוציה של הדת“

פרופסור ליבוביץ על משרד-הדתות: מיושרר-הדתות הוא בכלל מוסד מתועב. מוסד מתועב מכל הבחינות. היו"ר דבורה נצר (מע"י): ח"כ אבנרי, המילה הזאת אינה הולמת את הכנסת. אורי אבנרי: איני מביע כעת שום דיעות משלי. אני קורא מדבריו של הפרופסור ליבוביץ. היו"ר דבורה נצר: בדרך כלל ציטוט יש לצטט בהטי-כמת המצוטט. אורי אבנרי: אני ממשיך בהבאת דעתו של הפרופסור ליבוביץ על משרד-הדתות. מבחינת המדינה — אין שום הצדקה לקיומו. למדינה יש רק עניינים ארמיניסטרטיביים לגיטימיים לגבי אירגונים דתיים. העניינים השייכים על פי טבעם בחלקם לתחום משרד-הפנים ובחלקם לתחום משרד-המשפטים, ואולי גם משרד-האוצר. אבל למדינה חילונית לא יכול להיות שום יחס לגיטימי לדתות. היא בכלל אינה רשאית לטפל בהן!

פרופ' ליבוביץ

אשר לבחינה הדתית, ההודאה של הדת כמנגנון מדיני-חילוני, הרשאי לטפל בענייני הדת — זוהי הפיכת הדת לפילגש מוחזקת של שילטון חילוני. זוהי פרוס-טיטוציה של הדת! היו"ר דבורה נצר: רגעו! אורי אבנרי: אני רק מצטט. היו"ר דבורה נצר: את המיפטים האחרונים אני מוחקת מהפרוטוקול. אורי אבנרי: הנגרת יכולה רק להשתמש בסמכויות שיש לה. אני מצטט הוגה-דעות דתי גדול. היו"ר דבורה נצר: חבר-הכנסת איננו חייב לצטט כל דבר מעל במת הכנסת ובחודאי מה שלא נראה לכבודה. אורי אבנרי: זה עניין של השקפה. כל הקטע הזה נמחק מן הפרוטוקול המקורי. הגשנו מיד עירעור רשמי ומחאה ליו"ר הכנסת, והוכחנו כי אין ליו"ר כל סמכות למחוק קטעים בפרוטוקול, כתוצאה מכך הוחזר הקטע לפרוטוקול. מבחינת היהדות — עצם העובדה שיהודי המוחזק בעיני עצמו כיהודי דתי מטפל בדת ישראל, יחד עם הנצרות והאיסלם והדרוזים והבאהאיים, זה כמונן תועבה גמורה. גרעון האוזנר (ל"ע): חבר-הכנסת אבנרי, פרופסור ליבוביץ היה רוצה שחוקי-הדת יהיו גם חוקי המדינה. האם גם אתה רוצה בזה? אורי אבנרי: הפרופסור ליבוביץ הוא בעד הפרדה מוחלטת של הדת מה-מדינה, מנקודת השקפה דתית, בדיוק כמו שאני דורש זאת מנקודת-השקפה חילונית. (המשך בעמוד 28)

כבוד היושבת-ראש, כנסת נכבדה, התייכות על משרד-הדתות הוא ויכוח על מקומה של הדת במדינה. בוויכוח זה כבר השמענו, בשנים הקודמות, את הדרישה החד-משמעית להפרדת הדת מן המדינה. תבענו את פירוק המימסד הדתי-ממלכתי. עשינו זאת מנקודת השקפה חילונית, דמוקרטית וסולרליסטית. יכול היה להיווצר הרושם כי זוהי המערכה היחידה — המערכה בין המימסד הכל-יכול, של כל המימלגות הישנות, לבין המחנה החילוני העיקבי, שאנחנו השתדלנו לתת לו ביטוי בבית הזה. אולם ישנו מחנה הלוחם כמימסד הקיים גם מן הצד השני, רווקא מנקודת-ההשקפה הדתית העיקבית. למח-נה זה אין ייצוג ואין קול בבית הזה. על כן החלטנו, היום, להעמיד את זמננו לרשותו, לתת ביטוי להש-קפה זו, השקפה שאיננה השקפתנו, אך שאנו רוחשים לה כבוד עמוק, בשל כנותה ובשל גישתה המוסרית — בניגוד גמור להאשמות ההדדיות המבושרות ששמענו כאן היום על חלוקת משרות בין עסקנים דתיים. (”מחלקים”, ”מקבלים”, ”מקפחים” — כאילו מדובר כאן בחנות מכולת!) קלמן כהנא (פא"י): הכנסת כולה כך. גם כאן מחלקים מקומות על-פי בחירות. אורי אבנרי: אם אתה מתייחס לדת כמו לחלוקת משרות — נו... כבוד היושבת-ראש, מכאן ואילך אני מביא את דבריו של הפרופסור ישעיהו ליבוביץ, הוגה-הדעות הדתי החשוב.

מהרב אונטרמן עד שולמית אלוני

הפרופסור ישעיהו ליבוביץ על המימסד: יש כמימסד רק דיעה אחת: הקואליציה מהרב אונטרמן עד שולמית אלוני. זוהי הקואליציה הקלריקלית-אתאיסטית, המפכימה לקבל שילטון משותף, מדינה חילונית הידועה בציבור כדתית. אין לזה שום קשר עם היהדות. הקשר עם היהדות הוא דקלאטורי בלבד. ועל הקשר הדקלאטורי הזה עומדת השותפות בקואליציה הטמאה הזאת.

הרבנים הם פקידים חילוניים

הפרופסור ליבוביץ על חוקי הכפייה הדתית: חוקי-עור אוסרים נסיעת אוטובוסים במקומות מסויימים. אבל אין לזה שום קשר לדת. מפני שדת ישראל אוסרת על יהודים לנסוע בשבת, ואינה אוסרת על אוטובוסים לנסוע בשבת. חוקי הנשואין והגירושין גם הם אינם לפי חוקי-התורה. בחודאי שלא. חוק הגירושין והנשואין הוא חוק לריבוי-מזורים. קודם-כל: אין במדינת-ישראל רבנות דתית. יש רק רבנות-מטעם. הרבנות הקיימת היא מוסד חילוני, פקידות של רשות חילונית,

כאן אמרה דבורה נצר: „כאן זה לא העולם הזה. כאן כנסתו פסוק זה לא נרשם על-ידי הקצרון, אך הוקלט על-ידי קול ישראל ושודר בראדיו.“